

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre . . . 2 kor.
Fél évre . . . 4 .

Egészévre . . . 8 kor.
Egyes szám ára . . . 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.

Hirdetések, valamint nyiltéri közlemények mérsékelt áron számíthatnak.

A községi és körjegyzők.

Az állami és törvényhatósági közigazgatás közvetítése, a közigazgatási feladatok teljesítése végrehajtása, a községi kormányzat és háztartás körüli feladatok teljesítése végső elemzésben és tényleg a községi és körjegyzőkre nehezu. A törvény ugyan ezeknek a feladatoknak teljesítését a községek köteleességévé teszi, de az éppen annyi, mintha egyenesen a jegyzőkre bízna a közigazgatásnak községi feladatát képező ellátását. Ez annyira köztudott tény, hogy bizonyítását feleslegesnek tartjuk.

A községek mint erkölcsi személyek, műszerveik által juttatják kifejezésre cselekvő képességüket. És ezek az orgánusok végső elemzésben: a jegyzők.

És, mert ez megcáfolhatatlanul így van, érthető, hogy miért nehezu a községi jegyzőkre olyan nyomasztó teher, hogy még panaszzra, felszólalásra sincs idejük. Pedig van rá okuk.

Hogy csak a hunyadvármegyei községi- és körjegyzőkről szóljunk, megjegyezzük, hogy van a törvényhatóság területén 99 községi és körjegyző s 59 segédjegyző.

Ez a munkástábor számánál, erkölcsi súlyánál és fontos hivatásánál fogva számottevő tényező, testületi szervezettel is bír, de mint egyesület nem fejtheti ki azt a közhasznú működést, melyet közérdekből elvárni, követelni lehetne.

Nem vád ez, hanem olyan tény, mely a jegyzők nyomasztó helyzetének folyamánya, amennyiben tulterheltségük kizárja azt az akciót, melyet

a vezetésükre bízott községek érdekében kifejthetnének s lehetlenné teszi, hogy mint a községek szellemi vezetői megbeszéljék az egyes községek életbevágó kérdéseit s azokat közös erővel előmozdítsák. Pedig nyomatékkal bírna ilyen tekintélyes szakszervezetnek egyes községek vitalis érdekeit érintő ügyekben indokolt állásfoglalásra.

És ez nem tekinthető illetéktelen beavatkozásnak, mert elvégre is egy — ugynevezett szűkebb haza — ugyanazon törvényhatóság kötelekébe tartozó községeket az érdekközösség szálai fűzi össze és az együvértartozás természetes vonzalma testvéreké teszi s mint ilyeneknek egymás közjóra irányuló törekvését támogatni nemcsak megengedett jóindulat, de elutasíthatlan köteleesség volna.

Holnapután, f. hó 25-én tartja a hunyadvármegyei községi és körjegyzők egyesülete Szászvároson évi rendes közgyűlését. Nincsen a tárgysorozatnak egyetlen pontja, amely a jelzett irányú akciót az egyesület működési körébe vonná. Ha nem specialis, legalább általános községi érdekeket, például: a községek önkormányzati jogának kiterjesztése s biztosítékainak megerősítése; a községi teherviselési képesség fokozásához jövedelemforrások teremtése; a magyar nemzeti eszme terjesztése stb. képezhetnék tanácskozás tárgyát.

Mi szélesebb körre kívánjuk kiterjeszteni a jegyzői egyesület közhasznú tevékenységét, mint amit a tárgysorozat felölel. Ilyen tekintélyes szakszervezet hasznos szolgálatot tenne a köznek, ha az eddigi gyakorlatól eltérőleg a közigazgatást s ezzel kapcsolatos közkérdéseket s az egyes, vagy a megyei összes községek vitalis érdekeit érintő ügyekben kifejezésre juttatná megállapodását.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCZÁJA.

A fizetésnap.

A fizetések teljesítésére nézve szokásos határidőket a helyi viszonyok indokolják.

Az alföldi ember ma is rendszerint azt mondja: „szent György napkor”, vagy: „szent Mihálykor” fizetek. A juhász pedig: „Demeterre” vállal fizetési kötelezettséget.

Ezeknek a terminusoknak a megállapítását a foglalkozási viszonyok indokolják.

A mezőgazdaságban téli és nyári időszak megkülönböztetése van szokásban. Előbbi szent Györgytől szent Mihályig, utóbbi szent Mihálytól szent Györgyig tart. Erre az időszakra fogadja az alföldi gazda a cselédet is. Ekkorra tűzi ki az elszámolásokat, a fizetések teljesítését is.

A legeltetési időszak vége az őszi utójára, Demeter napjára esik. Ekkor adja számon a juhász a gondjaira bízott nyáját, ekkor ejti meg a leszámolást a gazdájával és másokkal. Ezért a pásztrok még ma is Demetertől Demeterig számítják az évet. És ez a nap nekik ünnep, éppen úgy, mint az alföldi paraszt gazdaságban szent György és szent Mihály napja, mint szokásos fizetésnapok.

De ünnep a bányászok fizetésnapja is. Nemesak azért, mert minden hó 15-ikét követő vasárnapra esik, hanem azért is, mert ekkor szünnetel a munka, ekkor, havonként ezen egy napon egészen a szeretetei-é a bányász.

Nagy jelentősége van itt a Zsilvölgyben a fizetés-

napnak. Ez a bányásznak az a nap, ami az alföldi juhásznak Demeter, a parasztagdának, vagy mezőgazdasági cselédnek szent György és szent Mihály napja. A bányász erre a napra tűzi ki rendszerint a fizetési határidőt. Ő is ekkor kapja ki előző havi keresményét. Egy hónapi verejtékes munkájának díját ekkor veszi fel. Koresmáros, kereskedő, hentes, mészáros, pék és egyéb iparos mind erre a napra vár.

Több százezer korona megy ki a Zsilvölgyben a a nép közé ezen az egy napon. Természetes, hogy ilyen pénzforgalom nyomán élnétség támad, ami különösen Petrozsény utcáin, üzleteiben és nyilvános helyein észlelhető. Másol a bücsü-ünnepnek, országos vásárnapok szokták a községet rendes egyformaságából így kivetkőztetni.

A közel, — sőt távolvidék koldusai is ideözönlnek a fizetésnapra. Hogy mi jogon, azt nem tudjuk. Mert csak arról van tudomásunk, hogy minden község tartozik a maga köztartásra szorult szegényeiről gondoskodni. Petrozsény községnek ugyanis elég koldusa, akiről gondoskodnia kell. Azzal az összeggel, amit az idegen koldusok egy-egy fizetésnapon összeharácsolnak itt, élelmezni, sőt ruházni lehetne a mi szánandó szegényeinket, akik pedig más községből egy betevő falatot sem kapnak.

Ezt az állapotot nem volna szabad tűrni a hatóságunk. A szegényügy rendezéséről, a koldulás szabályozásáról alkotandó statútummal kellene az idegen koldusok invázióját megátolni s elejét venni annak, hogy esonka, béma tagjaik mutogatásával undort keltsenek a boldogtalan téremtmények, akik szánalomgerjesztés végett a legnagyobb forgalmu helyeket

Nagyon sok ilyen kérdés van.

Annai intelligens, tapasztalt, közigazgatás terén jártas szakférfiu mennyi üdvös eszmét propagálhatna; az egyes, — vagy a vármegyei községek összességét érdeklő kérdések megvitatásával s állásfoglalásával milyen hatékony akciót fejthetne ki.

Az eszmét megpendítettük a legjobb szándéktól indítva s ajánljuk az illetékes tényezők figyelmébe.

A munkásbiztosítási törvényjavaslat.

Senki sem kételkedik abban, hogy a kormány a legjobb indattól vezéreltetve készítette el a munkásbiztosítási és betegsegélyezési törvénytervezetet, melynek kimerítő ismertetésével kapcsolatosan rámutattunk azon rendelkezéseire, melyek különösen a kisiparosok érdekeit sértik. Az ország komoly sajtója hasonló kifogásokat emelt a törvényjavaslat ellen. Maguk a legközvetlenebbül érdekelték, a hazai ipartestületek mozgalmat indítottak az iránt, hogy a kisiparosok érdekei az új betegsegítő- és balesetbiztosítási törvényben megóvassanak. A debreceni ipartestület kezdeményező körlevele alapján a hazai ipartestület központi bizottsága folyó hó 16 ikára hívta össze az ipartestületeket. Ezt a fővárosi lapok közléséből tudjuk, mert a Petrozsényi és Járasi Ipartestülethez meghívás nem érkezett az érintett értekezletre. Ugyátszik, hogy más ipartestületek sem bírtak róla tudomással s ebből magyarázható, hogy az országos ipartestület helyiségeiben megtartott értekezleten mintegy 75 városi és vidéki ipartestület volt csak képviselve. Az ülésen részt vett Sztérenyi József államtitkár is, akit a központi bizottság elnöksége kért meg, hogy a kisiparosság érdekében az értekezleten megjelenjen.

Amennyiben az értekezlet lefolyása a kis- és nagyiparosokat, a munkaadókat és munkásokat egyaránt érdekli, arról tárgyalatosan referálunk, hogy indokoljuk az aradi kereskedelmi és iparkamara álláspontját s a petrozsényi és járási ipartestület vonatkozó elhatározását.

tömegesen ellepik, kiknek testi fogyatkozása gyengébb idegzeti nöket betegé tehet.

Ezeknek a szánandó alakoknak eltávolításával kellene mindenekelőtt a fizetésnapok ünnepi hangulatát emelni, s reggeltől estig tartó lármájuktól a járó-kelőket megkímélni.

Gondoskodjék róluk — a törvény rendelkezése értelmében — illetőségi községük.

Ettől eltekintve kellemes benyomást tesz a — fizetés nap.

Ünnepi ruhába öltözve kézen vezeti, vagy karon viszi a bányász kis gyermekét a piacra, a boltba. Vesz neki ruhát, játékokat, vagy nyálankaságot. Mellettük halad az asszony, megrakodva az ebédhez bevásárolt élelmicikkkel.

Zsibongás, nyüzsgés van mindenfelé. Dél tájban már a koresmákból, a sörmérésekből hallszik a szokatlan zaj. Egyéb üzletek is tömve vannak. Ekkor ejtik meg a könyvre, hitelre vásárlók havi leszámolásukat. Sürgős-forgás mindnütt, mely a déli ebéd idejére elcsendesül, hogy délután annál fokozottabban jelentkeznek.

A kintornák reggel hozzá fognak bosszantó fülkinzésükhöz. Egyik slendriánabb a másiknál, de ezek is ezen az egy napon keresik meg élelmüket egész hónapra. Egyik-másik sipládán papagály rikácsol s pár fillért szerenese-cédulákat huz ki a dobozból.

Délután a piacon s egyéb tereken csoportosul a fiatalabb népesség. Ostromolják a körhintát, a gyorsfényképész, a komédiások sátorát, a világesodái bódéját stb.

Petrozsény képe minden hó 15-ikét követő vasárnap, vagyis fizetés napokon olyan, mint más vidéken a nagyforgalmu országos vásár.

Az ipartestületek f. hó 16-iki értekezletén a debreceni ipartestület nevében Tóth Kálmán azt az óhaját fejezte ki, hogy első sorban a régóta sürgetett ipartörvény módosítása vételessé sorra, mert mindenekelőtt szükség van az iparosok és munkások közti jogviszony orvoslására. Élénk megokolás után a főkérdés a munkásbiztosítási törvény ellen az, hogy az iparosok a betegségélezési járulékat 50 százalékát és a baleset-illetéket egészben viselik; óhajja, hogy a biztosítási intézmények kezelési költségeit az állam viselje és hogy a betegségélező pénztárak tisztviselői az állam által átvétesse.

Szterényi József államtitkár kijelenti, hogy főleg a félreértések eloszlatása végett jött erre az ülésre. Az ipartörvény revíziójára nézve mindenekelőtt, hogy az erre vonatkozó törvényjavaslat most már nem sokára az érdekeltek kezében lesz és ha a szemrehányás a multa nézve jogosult, az a jelent nem érheti. Rátérve a javaslat sarkalatos tételeire, fejtegeti a központosítás előnyeit, jelzi, hogy a két százalékos minimum már el van fogadva, a humanitás szempontjából előterjesztett kívánalmakat az ankét már egytől-egyet elfogadta, a pénztárak igazgatási költségeit az állam viseli, az alapszabályok készítését pedig — miután az uniformizálásnak nem barátja — egészen az érdekeltekre kívánja bízni. Kitér még a balesetbiztosításra a kisipar szempontjából. Eleinte ő maga is félt ettől a kérdéstől, de meggyőződött róla, hogy ha a kisipart kihagyja a biztosítás köréből, akkor ez a polgári törvénykönyv hatálya alá kerül és annak következményei — mint ezt a mostani balesetperemből következtetni lehet — egyes iparosokra nézve végzetesek lehetnek. Ami a költségeket illeti, ezekre nézve az arány éppenséggel nem oly kedvezőtlen, mint sokan hirdetik. Ha vesszük, az egy segéd és egy inassal dolgozó kisiparost (ezeknek munkabérét 1000 koronára téve egy évben) egy találjuk, hogy ezek után eddig a mester (az egyharmad hozzájárulást véve) évenként 6 korona 66 fillért fizetett; a mostani törvény alapján a hozzájárulás évi 10 kor. lesz, ami évi 3 korona 33 fillér emelkedést mutat. Az 5 segéd és két inas (évi 4000 korona bérre) után az eddigi hozzájárulás 26 korona volt, ezután 40 kor. lesz; ilyen jelentéktelenebb kisipari üzemnél tehát az évi többlet mindössze 14 korona. A többlet különben az 1 segéd és 1 inassal dolgozó kismesternél betenkint hét fillért tesz ki. A baleseti díjak pedig munkásonként az első tíz évben fejenként 3 korona, ami bizony a legkisebb mesterre nézve is olesó biztosítási díj, melyért érdemes azt a nyugalmat megváltani, hogy munkásaink balesete után sem a munkaadónak, sem a munkásnak nem lesz semmi gondja.

A főutcán, piacon és fogalmasabb helyeken a tömeg nyüzsgése, tolongása a közlekedést megakasztja s a nép közé jutott több száz ezer korona több ezer kézbe vándorolván a népeletbe a közforgalomba élénkséget, elevenséget visz minden hónapban.

Alkonyattól elül az utcai zaj, de a korezmák annál hangosabbak és sajnos, nagyon ritka eset, hogy véres verekedések, késelések ne forduljanak elő, azok között, akik a bódító mérget, a pálinkát isszák.

A fizetésnap záradéka a „Sári-bál”. Erről külön cikkben adunk legközelebb ismertetést.

A leánymező.

Erdélyben, a keleti határszél mentén, a bodzai szoros mellett, a Bankota, Tatár és Leánypatakok egyesülésénél egy gyönyörű fensik terület el, amit úgy hívnak ma, hogy Leánymező. Ez a Leánymező arról nevezetes, hogy mikor a törökök szép országunkba be-betörték, hogy itt duljanak, raboljanak és fosztogassanak, visszamenőben a győzelem öröme itt szoktak diadal-lakomákat csapni. Amint ez a történetből kitünik, a törökök ilyenkor kedveseink közül is sokakat összefogdostak, hogy hazájukba vive őket, otthon rabszolgákat csináljanak belőlük. A hevenyében összefogdosott s rabszajra fűzött magyarok között azonban olyanok is találkoztak, akik vagy testi fogyatkozásuk, vagy gyenge szervezete miatt erre a célra alkalmasnak nem bizonyultak. Ezeket is tehát, hogy ne kelljen velük sokat vesződniök s hogy őket ne kelljen tovább hurcolniok, itt leoldózták és felkoncolták.

Történt egy alkalommal, hogy török és tatárok-ból álló nagyobb csapat garázdálkodott a mai Háromszék vármegyében. Utközben a Zajzon vize környékére

Az ellenvetések és kifogások után Szterényi József államtitkár kijelenti, hogy a kisipar összes törvényes fórumai igenis képviselve voltak az ankéten. Sokan kifogásolják azt is, hogy a munkásoknak kedveznek és úgy látszik, mintha a munkásság előtérben volna. Ez nem felel meg a valóságnak. A munkások épp oly figyelemben részesülnek, mint a gyárosok és a kisiparosok. Sem többen, sem kevesebben. Az csak méltányos és természetes dolog, hogy ott, ahol a munkások érdekeiről van szó, őket is meghallgassuk. Felhozták a munkások visszaéléseit az újabb sztrájkoknak el-fajulása terén. Amennyire elismeri a munkások sztrájk-jogát, annyira elítéli a sztrájkjal üzött visszaéléseket, melyek ellen végre is védelmet kell majd nyújtani a törvénynek.

Gelléri Mór ügyvezető elnök javaslatára kimondja az ülés, hogy a jegyzőkönyvet megküldi az összes ipartestületeknek és ezeket felkéri, hogy amennyiben az ülésen felhozottakon kívül volnának még a kisiparosságnak és főleg egyes iparágaknak speciális kívánalmai, foglalják ezeket írásba és küldjék be a központi bizottságnak.

A kereskedelmi alkalmazottak is veszélyeztetve látják érdekeiket a törvényjavaslat által. A kereskedelem-ügyi miniszteriumban tartott szakértekezleten ugyanis a kormány kimondta, hogy azon kereskedelmi pénztárakat, amelyeknek taglétszámuk az ötezret meg nem haladja, főlösztatja. Ezen okból a magánpénztárak országos értekezletet hívtak egybe, amelyet f. hó 18-án tartottak meg s azon kimondották, hogy a kereskedelmi pénztárakat a legnagyobb veszedelem fenyegeti amennyiben főlösztatásuk majdnem bizonyos. Többen tiltakoztak a pénztárak főlösztatása ellen és a zárószavakból bizonyították, hogy anyagi helyzetük sokkal jobb a kerületi pénztárakénál, jöllehet a járulékat kisebb és segítésre többlet fordítanak, mint a kerületi pénztárak. Ugy a kereskedő körök, valamint az alkalmazottak egyesületei tiltakozni fognak a pénztárak főlösztatása ellen és a magánpénztárak sérelmeit memorandumban foglalják össze és legközelebb fölterjesztik a kereskedelmi kormányhoz.

Hogy a folyó hó 16-án Budapesten tartott értekezletre nem voltak az ország ipartestületei meghíva, azt már említettük. Ezt igazolja az aradi ipartestületnek a petrozsenyi és járási, valamint az ország összes ipartestületének megküldött alábbi körlevele is:

804. szám.

1906.

Tekintetes Ipartestületnek Petrozseny.

Allást foglalandók a kisiparosságra nézve az új betegségélezési és balesetbiztosítási törvénytervezethen foglalt sérelmek ellen, megkerestük az Ipartestület Or-

szágos Szövetségét az iránt, hogy a munkásbiztosítási törvényjavaslat tárgyalására az ország ipartestületeit a lehető legrövidebb idő alatt nagygyűlésre hívja össze.

Felterjesztésünket ezennel megküldjük a t. Társ-testületnek s kérjük, hogy a szövetséghez haladéktalanul hasonló szellemű felterjesztést intézni sziveskedjék, kérjük továbbá, hogy Előjárósága határozatát velünk mindenestre közölni sziveskedjék.

Aradon, 1906. szeptember hó 11-én.

A megkeresés ez:

803. szám.

1906.

A magyarországi ipartestületek országos szövetsége tekintetes Elnökségének Budapestén.

Az új munkásbiztosítási törvénytervezet, melyet az abban közlő érdekelte kisiparossággal eddig csak hírből ismer, számos üdvös intézkedése mellett egész sereg olyan rendelkezést foglal magában, amelyek a mai áldatlan viszonyok mellett létével nehezen küzdő s a munkás-mozgalmak következtében amúgy is túlterhelt kisiparosságot még több új teherrel, még több indokolatlan kötelezettséggel és sérelemmel szándékozik igénybe venni.

Azon az ankéten, amely Szterényi József államtitkár elnöklése mellett a kereskedelmi miniszteriumban a törvényjavaslat ügyében tartott s amelyen a kisiparosságnak képviselve nem volt, vagy legalább is hatályosan nem, az államtitkár a munkásság képviselői részéről tett több olyan javaslat és módosítás elfogadását s a törvénybe való felvételét helyezte kilátásba, amelyek a kézműiparosságra nézve még több terhet és sérelmet jelentenek, mint amennyit a törvényjavaslat eredeti alakjában magában foglalt.

Még ha türelmes belátással meg is nyugodnánk abban, hogy a kormányok modern szocial-politikájának minden terheit az iparosságnak és csak az iparosságnak kell elviselnie, akkor is szükségét látjuk annak, hogy ez az iparosság kifejezésre juttassa fájdalmas érzéseit, valahányszor egy ilyen szocial-politikai alkotás megreszkedtetni felelte a levegőt. Hallatnia kell szavát, ha egyébként nem, csak azért is, mert tudomására kell juttatni azoknak, akiket illet, hogy az iparosság érzi súlyát a tehernek, amelyet reárártak s azt szótlan jámborsággal tovább tűrni nem bírja.

Mindezekon kívül az ipartestületi betegségélező pénztárak érdeke, valamint az új betegségélező és balesetbiztosítási törvényjavaslat letárgyalása s ennek az iparossággal való megismertetése is kívánatos, szükségessé teszi, hogy a tekintetes Elnökség az ország ipartestületeit a lehető legsürgősebben Budapestre nagygyűlésre hívja össze. Mi ezen indítványt tiszteletteljesen megtesszük s kérjük a

Hullnak a virágok,
Szét szórták a lányok;
Gyalázatra nincs ékesség;
Mivelj esodát nagy Istenség!
Míg csak az ég kékül,
Nyílnak itt a virágok
Örök szép emlékül.

Tovább, tovább lányok!
Üzték a tatárok,
A virágok, zöld levelek
Minden tavaszkor kikeltek;
Sirtak minden reggel;
Talán a szép lányok lelke
Bennök rejtett el.

Az anyák, az atyák
Meg-meglátogatták
A rétet és megkönyezték
S Leánymezőnek elnevezték.
Ma is, ki arra jár,
Letérdel és inádkozik:
»Atkozott a tatár!«

A néplelek igaz mélységéből fakadt ez a szép, költemény, tanúsítja íme, hogy alig van hazánkban hely, mely gyászosabb multtal bírna, mint Erdély keleti szögletében, a bodzai szoros közelében, a kies Leánymező. A népköltemény szövegében annak is magyarázatát leljük, hogy a szomorú emlékü helynek neve miért lett Leánymező.

A Leánymező szemléltető fensikján kedveseink és szeretteink közül sokan lettek az ellenség durvaságának és kegyetlenkedésének áldozataivá. Ennek bizonyossága, hogy még ma is, sokszor akadnak ott emberi esontok maradványaira. De egyszer, utoljára, a törökök és tatárok is ott hagytak fogaikat. Egy ízben, mikor éppen szokásos diadal-lakomájukat tartották, a kálnoki huszárok is meglepték őket s ott, a helyszínén, valamennyijüket felkoncolták. Nem is jöttek többlet hazánkba s azóta, miként Mohács síkján, a Leánymezőn is, fűtőöröszve legelteti a pásztor nyáját, nem sejtve, kiknek hős porai nyugszanak ott.

tekintetes Elnökséget, hogy azt magáévá tenni és megvalósítani sziveskedjék.

Midőn megemlítjük végül, hogy ezen felterjesztésünket az ország összes ipartestületeinek megküldöttük, kérjük, hogy a nagygyűlés összehívása iránt sürgősen méltóztatssék intézkedni.

Aradon, az ipartestület előjáróságának 1906. évi szeptember hó 10-én tartott üléséből.

Steigervald Alajos,
elnök.

Zima Tibor,
titkár.

A „Magyarországi Ipartestületek Közp. Igazgatósága” — a fentiekből kitetszőleg — egy hevenyészve egybehívott értekezlettel akarja elejét venni annak, hogy az ország ipartestületei nyilatkozhassanak a javaslatról. Erre vall a 16-iki összgyűvel, melyre csak néhány ipartestület lett meghíva.

A petrozsényi és járási ipartestület előjárósága f. hó 19-én tárgyalta az aradi ipartestület fentebb közölt felszólítását s megbízta a titkár, hogy hasonértelmű kifogásban ismertesse kisiparosaink sérelmét a törvényjavaslattal szemben. Megbizta továbbá az elnököt és titkár, hogy amennyiben az ország ipartestületei ebben az ügyben közös értekezletet tartanak —, mert a 16-iki értekezlet ilyenek nem tekinthető —, azon a petrozsényi és járási ipartestület képviselőiben vegyenek részt. Ugyanerre felkéri az ipartestület a zsilyölgyi nagy fapárvallalatokat is, melyeknek érdekét a törvénytervezet szintén közvetlenül érinti

Tőkegyűjtés otthon.

Már mult számunkban jeleztük, hogy a takarékos-ság előmozdítására a Petrozsényi Takarékpénztár R.-T. a házi takarékpersely rendszert bevezeti. Örömmel jelenthetjük, hogy az ezen célra szolgáló eredeti C. O. Burns-féle feltörhetetlen acél páncélperselyek már megérkeztek és azokat a takarékpénztár feleinek rendelkezésre bocsátja.

Hogy a takarékos-ság lehetőleg a lakosság minden rétegeben tört hódítson, a takarékpénztár minden jelentkezőnek, a ki magának a tőkegyűjtést célul tűzte ki egy ily perselyt — díj és költségmentesen — kölcsönképen átenged. Egyedüli feltételül csak azt köti ki, hogy a persely bizonyos időben, mely három hónál hosszabb nem lehet, kiürítését végezt az intézet helyiségebe viendő.

A jelentkezőnek a persely átvételekor legalább 5 korona betétet kell elhelyezni, mely összeg biztosíték gyanánt szolgál ugyan, mindazonáltal az mint rendes takarékbetét a betető tulajdonát képezi és szokásos módon kamatozik.

A betető fél a perselyt havonként egyszer a takarékpénztárba viszi, a hol az időközben megtakarított pénz a fél vagy annak megbízottja jelenlétében kivétetik és a betető könyvecskében javára íratik. A perselyt a fél jóváírás után zárva, kulcsok nélkül ismét visszakapja és a pénzügyítés újból kezdődhetik. Később, ha a betetőnek pénze van szüksége, úgy pénze felett betéti könyvecskéje alapján bármikor rendelkezhetik.

A takarékperselyek kikölcsönzését a takarékpénztár f. évi szeptember hó 27-én kezdi meg és a jelentkezők azokat bármely napon a délelőtti rendes üzleti órákban az intézet helyiségében átvehetik. Az eddigi előjegyzések alapján erősen hisszük, hogy ez a nálunk még új rendszer tört fog hódítani és perselyek átvétele végezt számosan fognak jelentkezni.

KÜLÖNFÉLÉK.

— **Személyi hír.** Vármegyénk főispánja gr. Bornemisza Lipót pénteken rövid ideig Petrozsényben időzött s innen a szilvéi havasokra ment, ahol Kinszky grófokkal s több főrangú urakkal zergé- és medvére vadásznak.

— **Halálozás.** Létay Ferencz fiatal, vulkáni fodrász- és borbély f. hó 20-ikán meghalt.

— **5667-ik évet számítják** csütörtök óta az izraeliták, akik ekkor ünnepezték az újévet. A kettős ünnep alatt az üzletek nagyobb része zárva volt, a forgalom szokott élénksége sem volt meg ennek folytán.

— **Megnyílt az óvoda.** Az áldatlan sztrájk minden téren éreztette káros hatását. A tanintézetekben is szünetelt kellett tartani. Hála Isten, most már mindenütt helyre állt a rend s a megakasztott rendszeres foglalkozás folyamatban van. Mult hétfőn az állami népiskolával egyidejűleg az állami óvoda is megnyílt. Az édes kisdedek öröm-repesve sietnek az óvodába, hol

a jó óvónéni szép versekre, még énekekre tanítja őket, ahol játszva olyan sok kedves dolgot tanulnak s otthon milyen édes örömet szereznek apuskának, meg anyuskának, mikor elénekelik, meg elszavalják amit az óvodában tanultak.

— **Az 1906. évi sorozások.** A hivatalos lap folyó hó 20-iki száma közli a honvédelmi miniszter rendeletét az 1906. évi újoncozás foganatosítása tárgyában. Az erre vonatkozó főszórozás ezuttal október 10-től november 30-áig terjedő időtartam alatt foganatosítottatik s a tényleges szolgálat valószínűleg december 31-én kezdendő meg.

— **A járási számvevők állása** a kormány tervezete szerint meg lesz szüntetve már újévre. Dacára ennek a folyó hó 20-iki minisztertanács határozata folytán kinevezettek mintegy kétszáz, bár egyes körökben felmerült az a nézet, hogy a megye végleges rendezéseig ez irányban intézkedés ne történjen. A kormány azonban kénytelen volt e kinevezéseket megtenni, minthogy a járási számvevők is számlenörök lévén, a számtisztek előléptetése, tehát magasabb állásokba való kinevezése ezzel szorosan összefügg és a státusz-rendezés keresztvitelének ettől a módjától igen sok tisztviselő elesett volna, ha ezek a kinevezések most meg nem történek. De éppen olyan fontos e kinevezések elhatározására az is, hogy a járási számvevőkre éppen olyan szüksége van a szolgabiraknak, mint az általános adminisztrációnak, nemcsak a segédszolgálat, hanem a községi háztartás ellenőrzése végett. Ezek a kinevezések azonban a megyék autonómiájának mikénti szabályozására semmi-ben sem prejudikálnak.

— **Vonat-kisiklás.** Folyó hó 18-ikán d. e. a Petrozsényből Piski-felé indult egyik tehervonat három kocsija a livádiai állomás közelében kisiklott s a kocsikon kívül a pályatest 130 méter hosszúságban megrongálódott, minek folytán az nap délután és este a személyvonatok átszállással közlekedtek, ami több mint félórai késedelemet okozott.

— **Vesztett számár.** Határozottan négy lábú, nagy füllű, keresztes váru, bojton farku szőrös állat, tehát: számár volt és még határozottabban meg volt veszedve. Élő ember ilyet még nem látott. Ez a ritkaság is csak Petrozsényben fordulhatott elő. A szegény pára nem lesz többé utca-gyerekek céltáblája. Jámor állat volt, mint minden számár. Hűségesen hordta a vizet, huzta a taligát s békése türe a pajkos gyermekek inzultálását. Mindez eszalhatatlan bizonyosága annak, hogy valóságos, hamisítatlan számár volt. Mult kedden azonban elkezdett bakafántoskodni. Darabokra rugdosta a szt. László-szekerét, megtagadta az engedelmisséget. Toporzékolt, tombolt, rugott, vágott harapott. Két embert és két lovat megmart. Majd búnak eresztette bozontos nagy fejét, fülei legóttak, nem evett, nem ivott s esütörtökön kiadta párját. Ott volt kinyújtva, élettelenül a gazdája, id. Fodor István udvarán. Tragikus esete után nem lehet már kérdezni, hogy: — „ki látott zöld lovat, okos patikáriust, tónak új kalapot, szemüveges pincéert s döglött szamarat”? Döglött szamarat sokan láttunk itt Petrozsényben az elmúlt héten, a fenti közmondás utolsó passzusza tehát elhagyandó. A jámbor jószág nehéz probléma elé állította a szakértői vizsgálatot. Pedig fölösleges azt csünni, csavarni, hogy hát mi volt a csasi baja. Vesztett volt, punktum. Ha nem lett volna veszett, nem mart volna meg két embert, meg két lovat s nem döglött volna meg úgy, hogy lássák, hanem elrejtőzött, eltűnt volna nyomtalanul, mint nagy historiai multtal bíró ősei. A kimúlt jószág általánosan ősmert s a maga nemében egyetlen alakja volt Petrozsény utcáinak. Most már Petrozsényben nincsen számár. (Nem írom alá. *Szedő.*)

— **A baromfi betegségek** cím alatt Parthay Géza egy teljesen új könyvet írt, mely ilyen terjedelemben egyedül áll nem csak a hazai, de a külföldi irodalomban is. A mű részletesen ismerteti a baromfiak, galambok, szobamadarak belső és külső, fertőző és nem fertőző betegségeit, ezek okozóit, tüneteit és gyógykezelését a tudomány mai állapontján. Ezen könyvvel a kezében a tenyésztő nincs többé a tapogatásokra és kísérletezésekre utalva, hanem rátalál a beteg igazi bajára, melyet meg is tud gyógyítani. Mondanunk sem kell talán, hogy ezen hűzágpótló könyvre mennyire szüksége van minden baromfi-tenyésztőnek. Ára 3 kor. Megrendelhető az összeg előleges beküldése mellett a „Szárnyasaink” című baromfi-tenyésztési lap kiadóhatalában Budapesten, Rottenbiller-utca 30. szám.

Szerkesztői üzenet.

„Isten segít” és „Magyar népdal-költészet”. Tár-gyuknál fogva nem valók lapunkba. Szívesen nyitunk tért a fejlődő tehetség szárnypróbálgatására, de számolnunk kell olvasóink igényével, mely absztrakt elmélkedéssel, zsenge mutatóványokkal nincsen kielégítve. Az életből vett érdekfeszítő, szórakoztató mozzanatok, vagy ilyen cselekmények leírása számíthatnak figyelembe vételre. Abból az ideális szempontból, amint ön az életet ismérheti, vagy képzelet, az elbeszélés tárgya ügyesen van megválasztva, a kidolgozás is dicséretes ambícióra s nyelvtani tudásra vall. Mint szépirodalmi dolgozat a maga helyén dicséretre tarthat számot mind a kettő s írója, majd ha megismeri a hírlapolvasó közönség igényét és az életet s majd ha szép reményre jogosító tehetsége is megizmosodik, előreláthatólag eredményesen kopogtat a lapszerkesztőségénél szellemi termékével. Vegye ezt buzdításnak. Tanuljon, dolgozzék sokat, helyesen s megszerzi dicséretes ambíciója ki-elégítésének feltételeit.

Felelős szerkesztő: Zádory Károly.

Kiadótulajdonos: Figuli Antal.

HIRDETÉSEK:

Meghívó.

A Zsilymacesd-paronyi nemes közbirtokos-ság (a Zsilymacesd-parosényi 157. sz. tkvben ingatlanok tulajdonosai) 1906. évi október hó 13-án d. e. 11 órakor a gör. kath. iskola termében közgyűlést tart, melyre a közbirtokosság tagjai tisztelettel meghívhatnak.

Tárgy:

Rendkívüli fakihasználát kérelmezése.

Zsily-Macesd-Parosény, 1906. szeptember 20.

Vlaik Péter,
elnök.

A petrozsényi új bányakaszinó vendéglősenek összes butorai, valamint a baromfiak eladók.

Üzletmegnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönség b. tudomására hozni, hogy a főutcán a Klein Testvérek háza átellenében

FIÓK-ÜZLETET

nyitottam, hol a legfinomabb házikenyer, valódi szebeni kolbász, szalona, kitűnő sonka, továbbá kerti vetemények, ugymint: burgonya, káposzta, zöldség stb.; a legjutányosabb árak mellett, csakis nálam szerezhetők be.

A nagyrabecsült vevőközönség szíves támogatását kérve

vagyok tisztelettel:

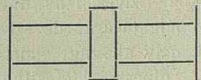
Szentpály Dezső,
házikenyerűstő Petrozsény.

A mélyen tisztelt nagyérdemű közönség kényelmére a már régen óhajtott hatóságilag engedélyezett cseléd elhelyező intézetet a mai napon Templom-utcai lakásomban megnyitottam.

Intézetemben csakis olyan cselédek helyeztetnek el, kinek jó magaviseletéről, hűségéről, valamint szorgalmáról kellő információt nyertem; miért is kérem a mélyen tisztelt cselédtartó közönséget, hogy szükség esetén bizalommal hozzám fordulni sziveskedjék.

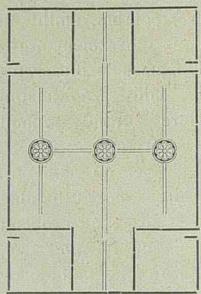
Tisztelettel: SZENTPÁLY DEZSŐ.

Üzletáthelyezés!!!

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni hogy —

szabóüzletemet

szeptember hó 1-től áthelyeztem **Gundl-féle házba**, hol a **legdivatosabb ruhaszövetek** állnak rendelkezésre a n. é. közönségnek, u. m.: — **hazai és angol legfinomabb, divatos posztó szövetek** s azokat a legújabb divat szerint készítem el. — A ruha elkészítéséért felelősséget vállalok.

A n. é. közönség b. pártfogását kérem, tisztelettel
Weisz József, uri férfi-szabó.

2-3

Legfinomabb

pergetett- és lépes virág-méz
kapható

FÜRBER FERENCZNÉL PETROZSÉNY

1 kgr. pergetett méz ára 0.70 krajcar

5 kgr. pergetett méz ára 3.00 forint

1 kgr. lépes méz ára . . 1.00 forint

Üvegek külön számíttatnak

2-3

Eladó ház és telek

— Petrozsényben a Malea-utcában —
lévő házamat a hozzá tartozó melléképületekkel és kertel együtt, örök áron eladó.

Értekezhetni lehet

Gadó Mózsi

ház tulajdonossal.

Asztali szőlő.

Óriás-szemű, igen édes, delicat, vegyes, 5 kiló kosárban . . . **3-50 K.**

Hegyi asztali szőlő, fehér s rózsaszínű igen édes, 5 kil. kosárban **3— K.**

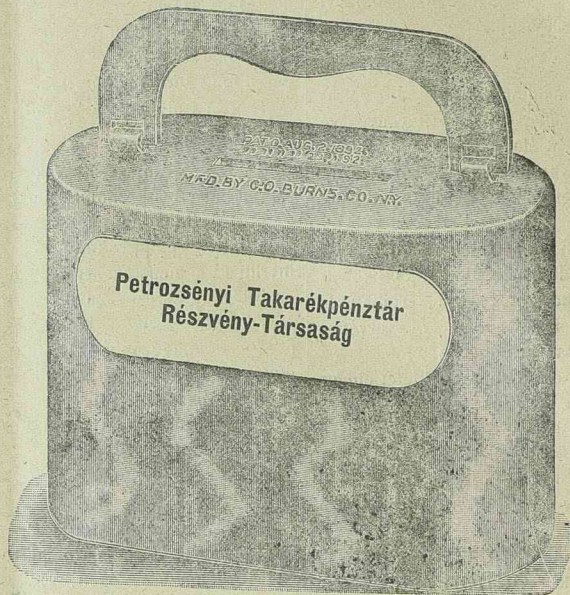
Muskatály szőlő, legfinomabb, vegyes, legjobb delicat faj, 5 kg. **6— K.**

Méz, jóságáért szavatolva, 5 kg. edényben **7— K.**

Csomagolással s postai szállítási költséggel együtt. Ismét elarusítóknak rendkívüli árkedvezmény.

PETROVITS és PANTITS,
— szőlőnagybirtokosok —
VERSEC.

Van szerencsénk közhírré tenni, hogy a C. O. Burns rendszerű eredeti amerikai acél takarékperselyek

megérkeztek és azokat f. év szeptember hó 27-től kezdve intézetünk helyiségében minden jelentkezőnek, a ki az első alkalommal legalább 5 korona betétet elhelyez, kiadjuk.

Petrozsény, 1906. szeptember 22-én.

PETROZSÉNYI TAKARÉKPÉNZTÁR
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG.

Papir-, rajz- és írószerraktár.

Van szerencsém Petrozsény és vidéke n. é. közönségének tisztelettel tudomására adni, hogy 1893. év óta tennálló **papirkereskedésemet** ezen szakba vágó cikkekkel dusan felszereltem s a legfokozottabb igényeket pontosan s a legjutányosabban kielégítem. **Tanszerek, rajz- és írószközök** nagy választékban állnak rendelkezésre s ezeket is legolcsóbban árusítom el. A legegyszerűbbtől a legfinomabbig: **irodapapírok, levélpapírok, névjegyek, eljegyzési kártyák** stb, kereskedésemben jutányos áron kaphatók.

KÖNYVNYOMDA.

Midőn a kultúra tért hódított a Zsilvölgyben, Petrozsényben **nyomdát** állítottam, majd hirlapot indítottam, hogy a sajtó erejével szolgáljam a hazafias törekvést. A kezdet nehézségeivel küzdve anyagi áldozatok meghozatalával tartottam fenn s oda fejlesztettem a nyomdát, hogy a legmeszebb menő igényeket a legjutányosabban kielégíteni képes vagyok; miért is a n. é. közönség szíves támogatását kérem.

KÖNYVKÖTÉSZET.

A művelt közönség folyton fokozódó igényeinek kielégítését szem előtt tartva **könyvkötészetet** rendeztem be s ebbe a szakmába vágó munkálatok teljesítését megelégedésre s a legjutányosabban elvállalom.

Tisztelettel:
FIGULI ANTAL.